

LANŠPER

Folklórna skupina

Lanšper je starodávny názov časti chotára pri rieke Morave v najzápadnejšej časti Záhoria. Kedysi bol súčasťou svätajánskeho panstva, pod ktoré spadali obce Závod, Jány, Sekule a príahlé osady (Šišuláky, Húšky,...). Tunajší "Dúhoúckí páňi" vládli ľudu tvrdou rukou. Spieva sa o tom v nejednej piesni. Dnes je výsledkom dlhoročného spolunažívania týchto dedín spoločný kultúrny základ, čo potvrdzuje množstvo spoločných piesní, ale i rovnaký typ kroja, a ktorý sa nikde inde na Záhorí nevyskytuje.

Naši predkovia obývali okolie Moravy od čias sťahovania národov, teda od 6. storočia nášho letopočtu. Na rakúskej strane (Moravské pole - Marchfeld) sa tiahli pozdĺž rieky Moravy dediny (od obce Dürnkruitt až po Bernhardstal) s prevažujúcim slovenským obyvateľstvom. Obce udržovali čulé styky až do prvej svetovej vojny - navštevovali sa na hodoch, chodili na svoje muziky, vydávali sa a ženili sa do príahlých obcí.

Na túto pôvodnú záhorácku kultúru v súčasnosti nadväzuje folklórna skupina, ktorá vznikla na sklonku roku 2016 a prisvojila si názov tejto časti územia. Zameriava sa predovšetkým na spievanie a hranie prastarých piesní a príležitostne aj na tanec.

Výraz Lanšper bežne používali ešte naši starečkovia, pretože kvôli každodennej práci na poli dobre poznali celý chotár. Dnes je toto slovo možné zachytiť len veľmi výnimočne. Ťažko odhadnúť kedy tento pojem vznikol, mohlo to byť i v sedemnástom storočí. Isté však je, že názvy týchto častí chotára obyčajne vznikali na základe mena vlastníka či príznačného prvku okolia.

Na katastrálnej mape Závodu a Svätých Jánov z roku 1766 môžeme rozpoznať Lanšper ako zápis Vena Landsperg. Vena (doslovný latinský preklad - žila) značí slepé rameno, v tomto prípade slepé rameno rieky Moravy. Predpokladáme, že termín Landsperg pochádza z nemeckého slova Land (krajina) a sperren (uzavrieť). Čiže, išlo zrejme o uzavretú časť chotára alebo poslednú časť chotára pred hranicou s Rakúskom. Menej pravdepodobné je, že by bol termín odvodený od rodu nejakých Landspergovcov. Dnes už má slepé rameno Vena Landsperg podobu "potoka" s vysokými trstinami. Avšak celkovo ho možno chápať ako peknú lúčku pri Morave chránenú stromami.

LANŠPER

Folklórna skupina

